

Oslo kommune

Til sak 8/11

Instruks

Vedtatt av: Bystyret

Erstatter:

Eier/ Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester

ansvarlig:

Bemyndiget:

Vedtatt: 25.05.2005

Saksnr: Bv 165/05, bv 432/08

Ikrafttredelse: 08.06.2005

Versjon: 1

Dok.nr: A-0190

INSTRUKS FOR KOMMUNALE TILSYNSUTVALG FOR INSTITUSJON MV.

Punkt 8 og 9 endret i bystyrets vedtak den 11.12.2008, sak 432/08.

De kommunalt oppnevnte tilsynsutvalg hvis ansvar er fastsatt i denne instruks kommer i tillegg til de statlige tilsynsorganer.

Ved begynnelsen av hver bystyreperiode igangsettes opplæring av nye medlemmer av tilsynsutvalg. Opplæringen bør være obligatorisk.

1. FORMÅL

Tilsynsutvalgene skal føre kontroll og tilsyn med hvordan helsetjenesten faktisk virker. Tilsynsutvalgene skal rapportere avvik dersom tjenesten ikke er i samsvar med krav fastsatt av staten eller Oslo kommune i lov, forskrift, instruks og lignende. Utvalgene skal videre påpeke forhold som kan bedres.

2. VIRKEOMRÅDE

Det skal føres tilsyn med bydelens sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie, dagsenter på sykehjem, dagsenter for fysisk og psykisk funksjonshemmede og avlastningsboliger. Hjemmel til å føre tilsyn med de private institusjoner følger av avtaler inngått med de private institusjonene.

Reglementet gjelder ikke for tilsynsutvalg for hjemmetjenesten. Reglement for tilsynsutvalg for hjemmetjenesten følger av bydelsreglementet § 2-5 nr. 2.

Tilsynet skal skje i den bydel utvalget er oppnevnt for.

3. OPPRETTELSE AV UTVALG

Bydelsutvalgene skal opprette tilsynsutvalg. Utvalgene skal ha tre faste medlemmer og tre varamedlemmer. Ansatte i bydelsadministrasjonen eller på undersøkelsesstedene kan ikke være medlemmer.

Bydelsutvalgene oppretter ett eller flere utvalg etter behov, avhengig av antall brukersteder og størrelsen på disse.

4. TAUSHETSPLIKT

Tilsynsutvalget har taushetsplikt om personlige forhold som utvalgene blir kjent med i sitt arbeide. For øvrig gjelder forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt.

5. OPPGAVER

Tilsynsutvalget skal påse at tjenestestedene drives i samsvar med regler og retningslinjer gitt av staten og Oslo kommune.

Tilsynsutvalget skal påse at tjenestestedene

- gir den enkelte beboer/bruker forsvarlig omsorg og hjelp, og behandler den enkelte beboer/bruker med respekt.
- har utarbeidet målsetting, opplegg og tidsplan for oppholdet for den enkelte bruker.
- følger bestemmelser som regulerer forhold under oppholdet, herunder bestemmelser om bruk av tvang.
- har lokaler, utstyr, aktivitetsmateriell o.l. som er i samsvar med formålet for virksomheten.
- drives med forsvarlige personalforhold.
- har opprettet medisinsk tilsyn for de institusjoner hvor dette er forutsatt.
- oppbevarer beboernes midler forsvarlig dersom tjenestestedene er gitt ansvar for dette.
- sørger for at informasjon om Helse- og sosialombudet og om hvordan ombudet kan kontaktes er lett tilgjengelig for brukere/beboere.

Medisinsk-faglige oppgaver ligger utenfor tilsynsutvalgets oppgaver.

6. HENVENDELSER

Tilsynsutvalgene skal ta imot henvendelser fra alle som kontakter utvalget vedrørende forhold for brukere og forhold ved tjenestestedene.

Tilsynsutvalgene skal ikke behandle ordinære/formelle klagesaker.

Dersom tilsynsutvalget mottar henvendelser som faller utenfor utvalgets arbeidsområde, skal disse straks oversendes bydelsadministrasjonen - eller annen rett instans for øvrig - for behandling. For øvrige henvendelser skal tilsynsutvalget rapportere til bydelsutvalget. Dersom utvalget mottar en klage på forhold i en institusjon, skal utvalget bekrefte henvendelsen skriftlig og gjøre oppmerksom på at en klage skal rettes til institusjonen.

7. UNDERSØKELSER

Det skal minimum være fire besøk årlig. To av gangene skal være varslet på forhånd, øvrige uanmeldt.

Tilsynsutvalget bør ta kontakt med den enkelte bruker for å høre vedkommendes syn på oppholdet. Den enkelte bruker har rett til å snakke med utvalget uten at ansatte er til stede.

Dersom utvalget mottar opplysninger som det - etter utvalgets oppfatning - er grunn til å gå videre med, kan utvalget iverksette nærmere undersøkelser, herunder forelegge de mulig klanderverdige forholdene for ledelsen av vedkommende institusjon.

8. RETT TIL OPPLYSNINGER

Tilsynsutvalget kan kreve at leder og eventuelt styre for tjenestestedene gir de opplysninger som er nødvendig for gjennomføring av tilsynet, dog ikke taushetsbelagte opplysninger med mindre nødvendig samtykke er innhentet. Tilsynsutvalget kan ikke be tjenestestedene eller bydelsadministrasjonen utarbeide rapporter. Tilsynsutvalget kan be bydelsadministrasjonen innhente foreliggende dokumentasjon på de aktuelle tjenestesteder, eller hos Sykehjemsetaten.

9. RAPPORTERING

Etter hvert besøk skal det utarbeides en tilsynsrapport som oversendes til BU og bydelsadministrasjonen. I rapporten skal det eventuelt påpekes og gis anmerkninger om forhold som bør endres. Tilsynsutvalget oversender sin rapport til BU til foreløpig orientering og Sykehjemsetaten til kommentering. Sykehjemsetaten skal sende sine kommentarer til de påpekte forhold til tilsynsutvalget uten ugrunnet opphold, og seinest innen 6 uker. Deretter oversendes Sykehjemsetatens kommentarer til tilsynsrapporten til BU, og tilsynsrapporten med kommentarer til bydelsadministrasjonen.

Tilsynsrapportene til BU skal være offentlige og anonymiserte dersom de inneholder taushetsbelagte opplysninger.

Tilsynsutvalget skal ved årets utgang levere årsrapport til bydelsutvalget, bydelens administrasjon, leder og eventuelt styre for institusjonen og Sykehjemsetaten. Årsrapporten skal ikke inneholde taushetsbelagte opplysninger og være offentlig.

Bydelsutvalgene skal benytte kommunens mal for tilsynsrapporter.

10. GODTGJØRELSE FOR TILSYNSUTVALG

Tilsynsutvalg godtgjøres over de enkelte BUs budsjett. Godtgjørelsen følger av Reglement for folkevalgte verv i Oslo kommune.

11. INFORMASJON

Institusjonen har plikt til å informere beboere, brukere, pårørende og ansatte om tilsynsutvalgets funksjoner, hvem som sitter i utvalget og hvordan en kommer i kontakt med tilsynsutvalgets medlemmer. Det skal henge oppslag på hver institusjon med disse opplysninger. Medlemmene av tilsynsutvalg bør bære identitetskort under tilsynet.

12. IKRAFTTREDELSE

Dette reglement trer i kraft to uker etter at reglementet er vedtatt av bystyret i Oslo kommune. Fra samme tidspunkt oppheves reglement for kommunal tilsynsutvalg for institusjon m.v. sak 784/1997.

**TILSYNSUTVALG FOR HJEMMETJENESTEN – ENDRING AV
BYDELSREGLEMENTET OG INSTRUKS FOR TILSYNSUTVALGET**

Saksfremstilling:

I denne saken foreslår byrådet endringer i bydelsreglementets bestemmelse om tilsynsutvalg for hjemmetjenesten og ny instruks for tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester. Endringene i bydelsreglementets bestemmelse om sammensetning av tilsynsutvalget for hjemmetjenesten innebærer blant annet at de lokale elderrådene skal være representert i tilsynsutvalgene dersom de ønsker det. Det foreslås tilsvarende formulering i bydelsreglementets bestemmelse om sammensetning av tilsynsutvalg for institusjon mv.

Det foreslås at tilsynsutvalget for hjemmebaserte tjenester skal bli obligatorisk i alle bydeler. Videre foreslås det at lokale elderråd gis adgang til å ha en representant i tilsynsutvalget for institusjoner og i tilsynsutvalget for hjemmebaserte tjenester.

Lover, regelverk, tidligere vedtak

Det er gitt bestemmelser om bydelenes tilsynsutvalg i bydelsreglementet § 2-5, vedlegg 1. Tilsynsutvalg for institusjoner mv. er regulert i § 2-5 nr. 1, mens tilsynsutvalg for hjemmetjenesten er regulert i § 2-5 nr. 2.

Instruks for kommunale tilsynsutvalg for institusjon mv. ble vedtatt av bystyret 25.05.2005, sak 165/05. Instruks om tilsynsordning for brukere av de hjemmebaserte tjenester ble vedtatt av bystyret i sak 83/94.

Tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester

Oslo kommune vedtok ny instruks for kommunale tilsynsutvalg for institusjon mv 25.05.2005, sak 165, vedlegg 2. Instruks for kommunale tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester er en naturlig oppfølging av dette vedtaket. I motsetning til tilsynsutvalg for institusjon mv, er det i dag opp til det enkelte bydelsutvalg å opprette tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester, jf. bydelsreglementets § 2-5 nr. 2. Bydelene har gitt innspill til nye retningslinjer. Instruksen er utarbeidet slik at de på best måte samsvarer med bystyrets vedtatte instruks gjeldende for institusjon.

Tilsynsutvalg for helse- og omsorgstjenesten er en funksjon som er etablert for at det skal føres tilsyn med hvordan tjenesten faktisk virker. Fylkeslegen fører tilsyn med helsetjenesten i kommunene, jf. lov om statlig tilsyn med helsetjenesten. Dette er en kontrollvirksomhet for å sikre at helsevesenet og dets personell utøver sine tjenester på et forsvarlig nivå og i samsvar med allment aksepterte normer. I tillegg skal fylkeslegen ved sine befaringer og besøk virke som en faglig stimulator.

Oslo kommune har på eget initiativ, i tillegg til det lovpålagte statlige tilsyn, opprettet egne tilsynsutvalg for institusjon og frivillig tilsyn for hjemmebaserte tjenester. Kommunen har organisert seg slik at det er de enkelte bydelsutvalg (BU) som bevilger midler til de bydelsvise helse- og omsorgstjenestene. Det er den enkelte bydel som har ansvar for at oppgavene blir utført. Tilsynsutvalgene er følgelig etablert for at BU skal føre tilsyn med bydelens utførelse av tjenestene. I likhet med tilsynsutvalgene fungerer Helse- og sosialombudet, samt Eldreombudet, som kontrollorganer overfor tjenesteapparatet.

Tilsynsutvalgene er komiteer i henhold til kommunelovens § 10. Oslo kommune har i tråd med organisering av tjenestene delegert valget av representantene til de enkelte BU. En naturlig ramme for tilsynsutvalgene er gitt av den statlige tilsynsordningen. Det er ikke nødvendig at det kommunale tilsynsutvalget skal ha samme tilsynsfunksjon som det statlige. Tilsynsutvalgene oppnevnt av BU innehar heller ikke samme fagekspertise som fylkeslegen. Det er således naturlig at rene medisinskfaglige forhold faller utenfor.

Tilsynsutvalgene har som oppgave å kontrollere utførelsen av tjenestene og ikke utføre saksbehandling, for eksempel å treffe enkeltvedtak eller behandle klager over enkeltvedtak. Forvaltningslovens saksbehandlingsregler hva gjelder enkeltvedtak vil dermed normalt ikke komme til anvendelse.

Gjeldende bestemmelse i bydelsreglementet § 2-5 nr. 2 fastsetter at ansatte i bydelen ikke kan være medlem/varamedlem i tilsynsutvalget, men har ikke øvrige regler om sammensetningen av utvalget. Byrådet foreslår at det fastsettes i denne bestemmelsen at tilsynsutvalget skal bestå av tre medlemmer og tre varamedlemmer. Bestemmelsen om at ansatte i bydelen ikke kan være medlem eller varamedlem bør etter byrådets vurdering videreføres, og det bør også framgå av bydelsreglementets bestemmelse at heller ikke private tjenesteleverandører som bydelen benytter for hjemmetjenesten kan være medlem av tilsynsutvalget. Siden det klare flertallet av de som mottar hjemmetjenester er eldre, ønsker byrådet at de lokale eldrerådene skal være representert med en representant i de enkelte tilsynsutvalgene, dersom de lokale eldrerådene ønsker dette. Dette samsvarer med ønske fra Det sentrale eldreråd. Det foreslås å innarbeide dette i bydelsreglementet § 2-5 nr. 2 om tilsynsutvalg for hjemmetjenesten.

Byrådet foreslår at tilsynsutvalg for hjemmetjenesten nå skal etableres som fast praksis i alle bydeler. Dermed går ordningen over fra å være frivillig til obligatorisk i alle bydeler. Et klart flertall av bydelene, samt Det sentrale eldreråd og Rådet for funksjonshemmede har i sine høringsuttalelser gått inn for dette. Det vil føre til likhet i kommunen.

Selv om opprettelse av tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester foreslås å bli obligatorisk i alle bydeler, ønsker byrådet at det skal være opp til det enkelte BU å bestemme hvilke tjenesteområder innenfor hjemmetjenesten det skal være tilsynsutvalg for. Dette kan være hjemmesykepleie, hjemmehjelp, altmuligmannstjeneste, ergoterapi, fysioterapi, avlastningstiltak og nabohip.

Det er viktig at betingelsene i retningslinjene gjør utvalgene i stand til å utføre det tilsyn som skal utføres. Det er videre viktig at avgrensningene og rammene for utvalgene er klare, slik at utvalgene er seg sin rolle bevisst og enklest mulig kan utføre sine oppgaver. Videre er det viktig at utvalgene er kjent med regelverket, og at regelverket er lett å sette seg inn i.

På bakgrunn av dette foreslår byrådet å gjøre regelverket så enkelt som mulig og at det samsvarer best mulig med retningslinjene for tilsynsutvalg for institusjon mv, samtidig som det skal være dekkende for tilsynsutvalgenes oppgaver og arbeidsbetingelser.

I denne saken foreslår byrådet at Instruks om tilsynsordning for brukere av de hjemmebaserte tjenester sak 83/1994 oppheves. Det foreslås at endringene i bydelsreglementet trer i kraft fra vedtaksdato. Det foreslås at instruksen trer i kraft fire uker etter vedtaksdato.

Eldrerådets representasjon i tilsynsutvalg for institusjon mv.

Siden det klare flertallet av beboere/brukere i institusjoner er eldre, foreslår byrådet at de lokale eldrerådene skal være representert med en representant i de enkelte tilsynsutvalgene, dersom de lokale eldrerådene ønsker dette. Dette samsvarer med ønske fra Det sentrale eldreråd. Det foreslås å innarbeide dette i bydelsreglementet § 2-5 nr. 1 om tilsynsutvalg for institusjoner mv.

Som informasjon vil også denne sak og bystyrets behandling av saken formidles til bydelene slik at utvalgene blir kjent med dette innholdet.

Regelverket vil bli distribuert til de enkelte tilsynsvalg, de enkelte BU og de enkelte bydelsadministrasjonene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Instruks for tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester anses å ha små økonomiske konsekvenser, som forutsettes dekket av den enkelte bydel innenfor rammen av vedtatt budsjett. De aller fleste bydeler har ordningen i dag. Tilsynsutvalgene kan med fordel organiseres sammen med tilsynsutvalg for institusjon.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Med hjemmel i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 6 foretas følgende endring av reglement for bydelene:

1. Bydelsreglementets § 2-5 nr. 1 tilføyes:

De lokale eldrerådene skal være representert med en representant i de enkelte tilsynsutvalgene, dersom de lokale eldrerådene ønsker dette.

2. Bydelsreglementets § 2-5 nr. 2 endres til følgende:

2. Tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester.

Bydelsutvalget skal opprette et tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester.

Bydelsutvalget bestemmer selv hvilke hjemmebaserte tjenesteområder det skal være tilsynsutvalg for.

Tilsynet er et frivillig tilbud til brukerne. Det er opp til hver enkelt bruker, eventuelt i samråd med pårørende/ hjelpeverge å ta kontakt med tilsynsutvalget. Bruker avgjør hvordan kommunikasjonen skal foregå; i form av hjemmebesøk eller gjennom skriftlig/ muntlig kommunikasjon.

Ansatte i vedkommende bydel eller private tjenesteleverandører som bydelen benytter for hjemmebaserte tjenester kan ikke være medlem/ varamedlem av tilsynsutvalget.

Tilsynsutvalget skal bestå av tre medlemmer og tre varamedlemmer.

De lokale eldrerådene skal være representert med en representant i de enkelte tilsynsutvalgene, dersom de lokale eldrerådene ønsker dette.

3. Endringene trer i kraft fra vedtaksdato.

2. Bystyret vedtar følgende instruks for tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester som erstatning for gjeldende instruks:

INSTRUKS FOR KOMMUNALE TILSYNSUTVALG FOR HJEMMEBASERTE TJENESTER

Alle bydelsutvalg skal opprette tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester, og bestemmer selv dets organisering ut over det som følger av disse retningslinjene.

De kommunalt oppnevnte tilsynsutvalg hvis ansvar er fastsatt i denne instruks kommer i tillegg til de statlige tilsynsorganer.

Ved begynnelsen av hver bystyreperiode igangsettes opplæring av nye medlemmer av tilsynsutvalg. Opplæringen er obligatorisk.

1. FORMÅL

Tilsynsutvalgene skal føre kontroll og tilsyn med hvordan hjemmebaserte tjenester faktisk virker. Tilsynsutvalgene skal rapportere avvik dersom tjenesten ikke er i samsvar med krav fastsatt av staten eller Oslo kommune i lov, forskrift, instruks og lignende. Utvalgene skal videre påpeke forhold som kan bedres.

2. VIRKEOMRÅDE

Instruksen gjelder ikke for tilsynsutvalg for institusjon. Tilsynsutvalg for institusjon har egen instruks, jf. bydelsreglementet § 2-5.

Det skal føres tilsyn med bydelens hjemmebaserte tjenester som det er vedtatt tilsynsutvalg for. Dette kan være hjemmesykepleie, hjemmehjelp, altnuligmannstjeneste, ergoterapi, fysioterapi, avlastningstiltak og nabohjelp. Reglementet gjelder også for tilsyn hos bruker med privat leverandør betalt av kommunen.

Tilsynet er et frivillig tilbud for brukerne av tjenestene.

Tilsynet skal skje i den bydel utvalget er oppnevnt for.

3. TAUSHETSPLIKT

Tilsynsutvalget har taushetsplikt om personlige forhold som utvalgene blir kjent med i sitt arbeide. For øvrig gjelder forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt.

4. OPPGAVER

Tilsynsutvalget skal påse at tjenesten drives i samsvar med regler og retningslinjer gitt av staten og Oslo kommune, at innholdet i vedtaket blir oppfylt, og at den enkelte bruker får forsvarlig omsorg og hjelp og blir behandlet med respekt.

Medisinskfaglige oppgaver ligger utenfor tilsynsutvalgets oppgaver.

5. HENVENDELSER

Tilsynsutvalgene skal ta imot henvendelser fra alle som kontakter utvalget vedrørende forhold for brukere og forhold ved hjemmetjenesten.

Tilsynsutvalgene skal ikke behandle ordinære/ formelle klagesaker.

Dersom tilsynsutvalget mottar henvendelser som faller utenfor utvalgets arbeidsområde, skal disse straks oversendes bydelsadministrasjonen - eller annen rett instans for øvrig - for behandling. For øvrige henvendelser skal tilsynsutvalget rapportere til bydelsutvalget.

Tilsynsutvalgene skal gi brukeren tilbakemelding på henvendelsen så snart som mulig, senest innen 6 uker. Tilbakemeldingen skal vise til hvordan oppfølging av henvendelsen skal håndteres og en tidsramme for dette. Oppfølging av henvendelsen skal senest settes i verk 7 uker fra henvendelsen er gjort fra brukeren.

6. UNDERSØKELSER

Tilsynet er et frivillig tilbud til brukerne. Det er opp til hver enkelt bruker, eventuelt i samråd med pårørende/ hjelpeverge å ta kontakt med tilsynsutvalget. Brukeren avgjør hvordan kommunikasjonen skal foregå; i form av hjemmebesøk eller gjennom skriftlig/ muntlig kommunikasjon.

7. RETT TIL OPPLYSNINGER

Tilsynsutvalget kan kreve at leder for den aktuelle tjeneste gir de opplysninger som er nødvendig for gjennomføring av tilsynet, dog ikke taushetsbelagte opplysninger med mindre nødvendig samtykke er innhentet. Tilsynsutvalget kan ikke be tjenestestedene eller bydelsadministrasjonen utarbeide rapporter.

8. RAPPORTERING

Tilsynsutvalget skal etter avtale rapportere til bydelsutvalget og bydelsadministrasjonen. I rapporten skal det eventuelt påpekes og gis anmerkninger om forhold som bør endres. Tilsynsrapportene til bydelsutvalget skal være offentlige, og anonymiserte dersom de inneholder taushetsbelagte opplysninger.

Tilsynsutvalget skal ved årets utgang levere årsrapport til bydelsutvalget og bydelens administrasjon. Årsrapporten skal ikke inneholde taushetsbelagte opplysninger og være offentlig.

9. GODTGJØRELSE FOR TILSYNSUTVALG

Tilsynsutvalg godtgjøres over de enkelte bydelsutvalgs budsjett. Godtgjørelsen følger av Reglement for godtgjøring av folkevalgte verv i Oslo kommune.

10. INFORMASJON

Bydelen skal informere brukergruppen om tilsynsutvalgets funksjoner, hvem som sitter i utvalget og hvordan en kommer i kontakt med tilsynsutvalgets medlemmer. Medlemmene av tilsynsutvalg skal bære identitetskort under tilsynet.

11. IKRAFTTREDELSE

Denne instruks trer i kraft fire uker etter at den er vedtatt av bystyret i Oslo kommune. Fra samme tidspunkt oppheves Instruks om tilsynsordning for brukere av de hjemmebaserte tjenester sak 83/1994.

Byrådet, den 18.10.2007

Erling Lae

Sylvi Listhaug

Trykte vedlegg: 1. Reglement for bydelene § 2-5
 2. Bystyrets vedtak sak 165/05
 3. Bystyrets vedtak sak 83/1994

Utrykte vedlegg: Ingen